

Drev mot demokratin – krönika i Östgöta-Correspondenten

– Hon skyller sin avgång på medierna, konstaterade Aktuellt förtrytsamt redan i påannonseringen till sin huvudsändning i tisdags. Längre in i sändningen anförde en besviken socialdemokratisk gräsrot i Malmö samma orsak till att utrikesministern tvingats avgå.

I den irriterade redaktionella tonen i Aktuellt låg en anklagelse om bortförklaringar och en suck om orättvisa påhopp på medierna som det demokratiska samhällets granskare. Hos folk i gemen, sannolikt inte bara socialdemokratiska gräsrotter, är dock – dessvärre för oss liberala publicister – upprördheten mindre över att en departementsledning i någon form ingripit mot ett högerextremt parti som möjligen äventyrat svensk säkerhet genom att publicera islamkritiska karikatyrer på en hemsida.

Något provocerande skulle jag vilja hävda att Laila Freivalds avgång var oundviklig, men detta mer trots mediekritiken än på grund av den. Som plötsligt statsråd på ett för henne obekant område i slutet av sitt yrkesliv varken ville eller kunde hon spela den engagerande ledarroll bland väljare och medarbetare som är nödvändig i politiken.

Men när de anklagande rubrikerna och ingresserna ständigt återkommit under månaderna sedan tsunamikommissionens rapport, har man nästan fått känslan att sympatierna börjat strömma tillbaka till den felplacerade ministern. Hade hon bara behållit något av sin vanliga advokatkylla, hade hon förmodligen kunnat vända hanteringen av Muhammedbilderna till sin fördel.

Till den journalistiska självbilden hör att man är folkets tjänare som granskare av makthavare. Men medborgarna misstror journalister lika mycket som politiker och tycker att medierna har fått för mycket makt.

Hur det egentligen är med mediemakten kan dock diskuteras. Visst har partier och folkrörelser förlorat i betydelse som politiska opinionsbildare och mobiliseringskrafter, medan medborgarna istället möter politikerna mest genom medierna. Men delar medborgarna alltid den indignation över missförhållanden och makthavare som journalister uttrycker? Och identifierar sig den genomsnittlige mediekonsumenten särskilt ofta med de människor som i journalistiken utmålas som offer för felande makthavare?

Enligt de politiska opinionsmätningarna verkar det socialdemokratiska maktpartiet nu stärka sin ställning trots raden av besvärande avslöjanden. När makthavare biter ihop och håller tyst under några dagars mediestorm delar sällan allmänheten mediernas upprördhet. Frågan till en politiker om hon ska avgå, verkar idag mest göra folk trötta.

Varför det blivit så här borde vi alla fundera över. En delförklaring är naturligtvis att dreven blir ointressanta när de är för många och likformade. En annan kan vara att när många nyhetsmedier mest ägnar sig åt att med chockrubriker skildra underhållningsvärldens intriger, är det svårt att upptäcka när det istället rör sig om riktiga saker.

Det har jag största förståelse för. Men det är inte bra för demokratin.

ANDERS MELLBOURN

2006 03 27